

Sygn. akt I PK 316/16

POSTANOWIENIE

Dnia 9 marca 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Małgorzata Wrębiakowska-Marzec

w sprawie z powództwa J. M., K. J., D. K., S. B., I. F., U. B., M. C., T. B., K. K., B. J., U. K., T. D., M. J., W. J., M. K. C., B. K., K. B. i A. K. przeciwko [...] Szpitalowi [...] Spółce Akcyjnej w T. i Spółdzielni [...] w K. o ustalenie istnienia stosunku pracy, wynagrodzenie, odprawę pieniężną i odszkodowanie, po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 9 marca 2017 r., skargi kasacyjnej strony pozwanej Spółdzielni [...] w K. od wyroku Sądu Okręgowego w G. z dnia 22 grudnia 2015 r., sygn. akt VIII Pa (...),

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 13 maja 2015 r. Sąd Rejonowy w T. ustalił, że powódki K. B., S. B., T. B., U. B., M. C., T. D., I. F., B. J., M. J., W. J., K. J., U. K., B. K., K. K., D. K., M. K. C., A. K. i J. M. były zatrudnione w pozwanej Spółdzielni [...] w K. na podstawie umów o pracę na czas nieokreślony do dnia 30 lipca 2013 r. (pkt 1); zasądził od pozwanej Spółdzielni na rzecz K. J. kwoty po 4.953 zł tytułem odszkodowania za rozwiązanie umowy o pracę z naruszeniem przepisów oraz tytułem odprawy (pkt 2); zobowiązał pozwaną Spółdzielnię do wydania K. J. świadectwa pracy w terminie 7 dni od dnia uprawomocnienia się wyroku (pkt 3); oddalił powództwa wszystkich powódek o ustalenie istnienia stosunku pracy za

dalszy okres w stosunku do pozwanej Spółdzielni (pkt 4); oddalił powództwo pozostałych powódek o wynagrodzenie w stosunku do pozwanej Spółdzielni i w całości w stosunku do pozwanego [...] Szpitala [...] S.A. w T. (pkt 5); umorzył postępowanie z powództwa K. J. w stosunku do pozwanego Szpitala (pkt 6) oraz orzekł o opłatach sądowych i kosztach postępowania.

Wyrokiem z dnia 22 grudnia 2015 r. Sąd Okręgowy w G. zmienił powyższy wyrok w pkt 1 i 4 w ten sposób, że ustalił, iż pomiędzy powódkami i pozwaną Spółdzielnią w okresie od 31 lipca 2013 r. do 31 sierpnia 2013 r. istniał stosunek pracy (pkt I ppkt 1); ustalił, że pomiędzy powódką K. J. i pozwaną Spółdzielnią istniał stosunek pracy w dniu 31 lipca 2013 r. (pkt I ppkt 2); zmienił zaskarżony wyrok w punkcie 5 częściowo w ten sposób, że zasądza od pozwanej Spółdzielni wskazane kwoty tytułem wynagrodzenia i wynagrodzenia za czas pozostawania bez pracy za okres od 31 lipca 2013 r. do 31 sierpnia 2013 r. (pkt II); oddalił apelację powódek w pozostałej części (pkt III); uchylił zaskarżony wyrok w pkt 2 oraz w pkt 3 (w części dotyczącej powódki K. J.) w całości i przekazał w tym zakresie sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi pierwszej instancji (pkt IV); zmienił zaskarżony wyrok w pkt 8 (dotyczącym opłaty) częściowo (pkt V); odrzucił w pozostałej części apelację pozwanej Spółdzielni (pkt VI) oraz orzekł o kosztach postępowania apelacyjnego (pkt VII).

W skardze kasacyjnej pozwana Spółdzielnia zaskarżyła powyższy wyrok w zakresie pkt I ppkt 1 i 2 oraz pkt II, V i VII, zarzucając naruszenie prawa materialnego, tj.: 1) art. 23¹ § 1 k.p. przez jego błędną wykładnię wobec uznania, że pomiędzy pozwanym Szpitalem a skarżącą nie doszło do przejęcia części zakładu pracy w postaci zadania w rozumieniu tego przepisu, w sytuacji gdy na Szpital przeszedł obowiązek utrzymania czystości jego obiektów, który to obowiązek był wykonywany przez pozwaną Spółdzielnię; 2) art. 23¹ § 1 k.p. przez jego niezastosowanie wobec uznania, że nie doszło do przejęcia powódek przez pozwanego Szpitala od skarżącej Spółdzielni, w sytuacji gdy: a) pomiędzy Szpitalem i Spółdzielnią doszło do faktycznego przekazania zadania utrzymania czystości w obiektach położonych przy ul. P. w T. (które to zadanie wcześniej zostało przekazane skarżącej przez Szpital [...] im. [...] w likwidacji); b) przejęciu zadania towarzyszyło przekazanie pozwanemu Szpitalowi przez Spółdzielnię sprzętu i

pomieszczeń służących wykonaniu usług utrzymania czystości; c) pozwany Szpital wykonywał przekazane zadanie tymi samymi osobami co skarżąca Spółdzielnia (dopuszczał je do pracy i w trakcie jej realizacji nie sprzeciwił się jej wykonaniu) oraz takim samym sprzętem i urządzeniami oraz przy wykorzystaniu tych samych pomieszczeń; 3) art. 81 k.p. przez jego błędną wykładnię wobec uznania, że powódki pozostawały w gotowości do pracy (w dyspozycji pozwanej Spółdzielni) w rozumieniu tego przepisu przez przebywanie w obiektach pozwanego Szpitala, w sytuacji gdy: a) skarżąca Spółdzielnia nie wykonywała już usług na terenie tych obiektów, o czym powódki wiedziały; b) powódki nie poinformowały pozwanej Spółdzielni, że w tym miejscu pozostają do jej dyspozycji; 4) art. 81 k.p. przez jego niewłaściwe zastosowanie wobec uznania, że powódkom należy się wynagrodzenie za czas pozostawania bez pracy, w sytuacji gdy powódki nie uzewnętrzniły wobec skarżącej Spółdzielni gotowości do pracy oraz nie pozostawały w jej dyspozycji; 5) art. 65 § 1 i 2 w związku z art. 746 § 2 zdanie pierwsze i art. 750 k.c. przez ich błędną wykładnię wobec uznania, że przewidzenie w umowie o świadczenie usług trzymiesięcznego okresu wypowiedzenia, bez wyraźnego określenia, do jakich przyczyn się ono odnosi, obejmuje zarówno ważne jak i nieważne przyczyny, w sytuacji gdy ograniczenie uprawnienia do wypowiedzania umowy o świadczenie usług z ważnych powodów w każdym czasie powinno nastąpić w sposób wyraźny; 6) art. 65 § 1 i 2 k.c. przez jego błędną wykładnię wobec dokonania wykładni oświadczeń woli złożonych w § 2 ust. 2 umowy nr (...) z pominięciem dyrektywy interpretacyjnej nakazującej interpretować sformułowania budzące wątpliwości na niekorzyść osoby redagującej oświadczenie woli lub na niekorzyść osoby, dla której inna osoba zredagowała treść oświadczenia woli, w sytuacji gdy kontrahent nie miał wpływu na jego treść.

Wskazując na powyższe zarzuty skarżący wniósł o uchylenie wyroku w zaskarżonej części i orzeczenie co do istoty sprawy przez oddalenie apelacji powódek w części skierowanej w stosunku do pozwanej Spółdzielni.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania uzasadniono w pierwszej kolejności występowaniem istotnych zagadnień prawnych, a mianowicie: a) czy dochodzi do przejęcia części zakładu pracy w rozumieniu art. 23¹ § 1 k.p. w sytuacji gdy obowiązek utrzymania czystości został przekazany przez Szpital firmie

zewnętrznej (podmiotowi A) a umowa, na podstawie której wykonywano usługę, zakończyła się, a Szpital zawarł nową umowę na świadczenie usług z innym podmiotem (podmiot B), ale zanim usługa rzeczywiście była wykonywana przez ten nowy podmiot, została wykonana przez zespół pracowników podmiotu A, a Szpital w trakcie świadczenia pracy nie sprzeciwił się temu (dopiero po jej wykonaniu wyraził sprzeciw), czemu towarzyszyło przekazanie mienia i pomieszczeń służących wykonaniu tej usługi; b) czy ograniczenie możliwości wypowiedzenia umowy o świadczenie usługi przez przyjmującego zlecenie z ważnych przyczyn w każdym czasie, o którym mowa w art. 746 § 2 zdanie pierwsze k.c. przez wprowadzenie terminu wypowiedzenia, musi być wyraźne, czy też może nastąpić w sposób dorozumiany; c) czy w rozumieniu art. 81 § 1 k.p. pracownik, który przebywa na terenie obiektów Szpitala, który był jego miejscem wykonywania pracy, pozostaje w gotowości do pracy (w dyspozycji) wobec pracodawcy - podmiotu, który wykonywał na terenie tego Szpitala usługę, ale przestał ją wykonywać, o czym pracownik wiedział, w sytuacji gdy pracownik nie poinformował pracodawcy, że w tym miejscu pozostaje w gotowości do pracy.

Skarżąca powołała się również na oczywistą zasadnością skargi z uwagi na rażące naruszenie art. 23¹ § 1 k.p. wobec uznania, że między skarżącą Spółdzielnią a pozwanym Szpitalem nie doszło do przekazania części zakładu pracy w postaci zadania, w sytuacji gdy na Szpital przeszedł obowiązek utrzymania czystości w jego obiektach, który to obowiązek uprzednio wykonywała skarżąca. Ponadto - zdaniem skarżącej - doszło do rażącego naruszenia i zastosowania art. 81 § 1 k.p. pomimo tego, że powódki nie uzewnętrzniły gotowości do pracy w Spółdzielni (ani pisemnie, ani ustnie, ani w inny sposób).

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Przepis art. 398⁴ § 2 k.p.c. wymaga, aby wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania stanowił odrębny element pisma niezależny od przytoczenia podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia (art. 398⁴ § 1 pkt 2 k.p.c.). Uzasadnienie wniosku natomiast powinno nawiązywać do przesłanek przyjęcia skargi do rozpoznania określonych w art. 398⁹ § 1 k.p.c. Zgodnie z tym przepisem

Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli: 1) w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, 2) istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, 3) zachodzi nieważność postępowania lub 4) skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Spełnienie wymagania z art. 398⁴ § 2 k.p.c. powinno zatem przybrać formę wyodrębnionego wyводу prawnego, w którym skarżący wskaże, jakie występujące w sprawie okoliczności pozwalają na uwzględnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania i jednocześnie uzasadni, dlaczego odpowiadają one ustawowemu katalogowi przesłanek.

Zagadnieniem prawnym jest zagadnienie, które wiąże się z określonym przepisem prawa materialnego lub procesowego lub uregulowaniem prawnym, których wyjaśnienie ma nie tylko znaczenie dla rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy, ale także dla rozstrzygnięcia innych podobnych spraw. Wskazanie zagadnienia prawnego uzasadniającego wniosek o rozpoznanie skargi kasacyjnej powinno zatem nastąpić przez określenie przepisów prawa, w związku z którymi zostało sformułowane i wskazanie argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen. Dopiero bowiem wówczas Sąd Najwyższy ma podstawę do oceny, czy przedstawione zagadnienie jest rzeczywiście zagadnieniem „prawnym” oraz czy jest to zagadnienie „istotne” (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002 nr 1, poz. 11; z dnia 13 sierpnia 2002 r., I PKN 649/01, OSNP 2004 nr 9, poz. 158; z dnia 14 lutego 2003 r., I PK 306/02, Wokanda 2004 nr 7-8, s. 51). Twierdzenie o występowaniu istotnego zagadnienia prawnego jest uzasadnione tylko wtedy, kiedy po pierwsze - przedstawiony problem prawny nie został jeszcze rozstrzygnięty przez Sąd Najwyższy lub kiedy istnieją rozbieżne poglądy w tym zakresie, wynikające z odmiennej wykładni przepisów konstruujących to zagadnienie (por. postanowienie z dnia 12 marca 2010 r., II UK 400/09, LEX nr 577468) oraz po drugie - jego wyjaśnienie ma znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy w ustalonym stanie faktycznym (por. postanowienie z dnia 27 stycznia 2009 r., II PK 248/09, LEX nr 736732). Z kolei z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. wynika konieczność nie tylko powołania się na okoliczność, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, ale również wykazania, że przesłanka ta rzeczywiście zachodzi. Oznacza to, że skarżący musi wskazać, w czym - w jego

ocenie - wyraża się „oczywistość” zasadności skargi oraz podać argumenty wykazujące, że rzeczywiście skarga jest uzasadniona w sposób oczywisty. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi bowiem wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, czyli że jej zarzuty są zasadne „na pierwszy rzut oka” (*prima facie*) i w sposób oczywisty prowadzą do uznania zaskarżonego wyroku za błędny i jego wzruszenia (por. między innymi postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06, niepublikowane i orzeczenia tam powołane). Jest tak dlatego, że o ile dla uwzględnienia skargi kasacyjnej wystarczy, iż jej podstawa jest usprawiedliwiona, to dla jej przyjęcia do rozpoznania koniecznej jest wykazanie kwalifikowanej podstawy naruszenia prawa materialnego lub procesowego widocznej przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez wdawania się w pogłębioną analizę prawną. Z tego względu przyjmuje się, że nie spełnia tego wymagania odwołanie się do podstaw kasacyjnych i opatrzenie zawartego tam zarzutu dodatkowo mianem rażącego, ewidentnego, kwalifikowanego lub oczywistego, jeżeli nie zostanie wykazane, w czym przejawia się oczywistość wydania wadliwego orzeczenia. Należy przy tym zwrócić uwagę, że art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. nie odwołuje się do oczywistego naruszenia prawa, ale do oczywistej zasadności skargi, co oznacza, że oczywista zasadność skargi może wynikać z oczywistego i kwalifikowanego naruszenia przepisu prawa, pod warunkiem jednak, że skarżący wykaże, iż uchybienie to zadecydowało o wyniku sprawy (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 23 marca 2012 r., II PK 278/11, LEX nr 1214574). Inaczej mówiąc, przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie jest oczywiste naruszenie przepisu prawa, ale sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 12 lutego 2014 r., III UK 125/13, LEX 1648642).

Skarżąca nie odnosi się do tak rozumianych przesłanek przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Domagając się udzielenia odpowiedzi na pytania nazwane istotnymi zagadnieniami prawnymi oraz odwołując się do przesłanki oczywistej zasadności skargi kasacyjnej, skarżąca nie przeprowadza wyводу juredycznego dla

wykazania, że okoliczności takie rzeczywiście występują i wymagają zaangażowania Sądu Najwyższego w rozpoznanie skargi kasacyjnej. Tymczasem w orzecznictwie tego Sądu przyjmuje się, że wypełnienie obowiązku przedstawienia okoliczności uzasadniających przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania z uwagi na występujące w sprawie zagadnienia prawne nie może być zastąpione przez ograniczenie się do sformułowania samych pytań, jak czyni to skarżąca, ale konieczne jest przeprowadzenie pogłębionego wyводу prawnego w zakresie wykazania, jak przepisy konstruujące te zagadnienia powinny być rozumiane (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 20 września 2011 r., I PK 52/11, LEX nr 1212045; z dnia 26 stycznia 2012 r., I PK 124/11, LEX nr 1215465; z dnia 15 lutego 2012 r., I PK 130/11, LEX nr 1215258; z dnia 19 marca 2012 r., II PK 293/11, LEX nr 1214577; z dnia 29 stycznia 2014 r., II UK 451/13, LEX nr 1486974). Rzeczą Sądu Najwyższego na etapie przedsądu nie jest poszukiwanie okoliczności uzasadniających przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w podstawach kasacyjnych lub ich uzasadnieniu i formułowanie za skarżącą prawidłowych wniosków w tym zakresie.

Uchodzi również uwagi skarżącej, że odwołując się do przesłanki oczywistej zasadności skargi ze względu na naruszenie art. 23¹ § 1 oraz art. 81 § 1 k.p., jednocześnie formułuje ona na tle tych przepisów wątpliwości prawne. Tymczasem nie jest możliwe jednoczesne wykazywanie, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne na tle określonych przepisów prawa i że skarga oparta na naruszeniu tych przepisów jest oczywiście uzasadniona. Albo jest tak, że wykładnia danych przepisów jest prosta i w związku z tym ich naruszenie jest oczywiste, albo tak, że wykładnia ta rodzi istotne wątpliwości, wobec czego naruszenie przepisów nie może być oczywiste (por. np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 29 lipca 2015 r., I CSK 980/14, LEX nr 1770903).

Należy wreszcie zauważyć, że o przejściu zakładu pracy można mówić w kontekście całokształtu okoliczności sprawy, zaś sformułowane przez skarżącą zagadnienia prawne nie korespondują z poczynionymi w sprawie i niekwestionowanymi ustaleniami faktycznymi. W tym zakresie należy odwołać się do argumentacji zaprezentowanej w uzasadnieniu postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 14 listopada 2016 r., I PK 168/16, którym odmówiono przyjęcia

do rozpoznania skargi kasacyjnej pozwanej Spółdzielni, wniesionej w sprawie o tożsamym stanie faktycznym i prawnym z powołaniem się na takie same przesłanki, bez potrzeby ich powtarzania.

Z tych względów na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

I.n